

comune di trieste

MESTNI MUZEJ SARTORIO TRST

Mestni muzej Sartorio

Civico Museo Sartorio

Largo Papa Giovanni XXIII, 1
34123 Trieste
Tel. +39 040 675 9321 | +39 040 675 4068

www.museosartoriotrieste.it

Mestni muzej Sartorio (*Civico Museo Sartorio*) je elegantna meščanska vila iz devetnajstega stoletja. Stoji v neposredni bližini morja in je obdana s prekrasnim parkom, v hišni muzej pa je bila spremenjena po zaslugi baronice Anne Segrè Sartorio, ki je mestu v oporoki zapustila vilo skupaj z njenimi bogatimi zbirkami. Pohištvo, umetniška dela in predmeti za vsakdanjo uporabo so na ogled v fascinantni razstavi, ki obsega tri nadstropja vile. V prehodnih salonih stil imperija in bidermajerja usklajeno sobiva s ponovno oživiljenimi zgodovinskimi, neogotskimi in neorokoko slogovnimi elementi.

ENA DRUŽINA, ENA VILA, EN MUZEJ

Prvotna zasnova vile sega v leto 1791, današnji videz pa je rezultat prezidave tržaškega arhitekta Nicolòja Pertscha, ki je leta 1838 po naročilu lastnikov, Giuseppine Fontana in njenega soproga Pietra Sartoria, vilo razširil in jo prenovil v neoklasicističnem slogu. Lastnika sta jo nato opremila z dragocenim pohištvom in umetniškimi deli, ki so še dandanes na ogled. Pietro Sartorio starejši se je v Trst preselil iz rodne Sanrema leta 1775. V mestu se je ustalil kot trgovec z žitom in tu osnoval družino. Dva od devetih otrok, sinova Giovanni Guglielmo in Pietro, sta se mu pridružila v dobičkonosnem poslu in prevzela pomembne javne in diplomatske funkcije, zaradi česar ju je cesar Franc Jožef nagradil z nazivom baronov. V Pietrovem zakonu z Giuseppino Fontano so se rodili štirje otroci, dve hčerki in dva sinova. Eden od njih, Giuseppe, pronicljiv in strokovno podkovan zbiratelj, je leta 1910 mestu Trst podaril svoje dragocene zbirke, vključno s slovito zbirko 254 risb Giambattiste Tiepola in zbirko grških vaz, ki so pripadale njegovemu dedu Carlu d'Ottavio Fontani. Ena od hčera, Carolina, se je poročila s svojim prvim bratrancem Pietrom, edincem Giovannija Guglielma. V zakonu se jima je rodila zadnja družinska dedinja, baronica Anna Segrè Sartorio (1861-1946), ki je z oporoko v korist mesta Trst omogočila, da je vila s parkom ter dragoceno in raznoliko umetniško dediščino postala Mestni muzej Sartorio (odprt leta 1954). Tradicijo mecenstva rodbine Sartorio

je nadaljevala družina Costantinides, ki je med leti 1990 in 2006 finančno podprla prenavo večjega dela muzeja. Narava današnjega muzeja Sartorio je dvojna: poleg tega, da so prostori neposredno povezani s tematiko tako imenovanega hišnega muzeja, so v njih razstavljene še različne zbirke Mestnih muzejev zgodovine in umetnosti, ki se skladno vklapljajo v koncept razstave in hkrati dopolnjujejo njene zgodovinske in umetniške vsebine.

OGLED MUZEJA

Vilo sestavljajo pritličje, dve nadstropji in podstrešje, ki so med seboj povezana z lesenim stopniščem. Prostori so razporejeni po vzoru beneških vil iz osemnajstega stoletja: velik osrednji salon se na vseh straneh odpira proti prostornim prehodnim sobam, te pa so prijetno osvetljene z najmanj dvema oknom. Obisk muzeja se začne v pritličju stavbe, kjer se okoli osrednje Lovske sobane zvrstijo prostori knjižnice, prvotne kuhinje s starinskim štedilnikom in posodjem, majhna kapelica, ki jo krasijo umetniška dela z nabožnimi motivi, in štiri sobane, v katerih so razstavljene *Mojstrovine iz Istre*, v državni lasti, ki predstavljajo zgled beneške umetnosti iz obdobja med 14. in 18. stoletjem. V prostorih v prvem nadstropju je ohranjeno prvotno pohištvo družine Sartorio. Omeniti velja čudovito neogotsko sobano, v kateri so se nekdanji stanovalci kratkočasili z glasbo in igrami. Okoli Plesne dvorane s francoskimi tapiserijami iz 18. stoletja so nanizane jedilnica, kjer je na ogled prefinjen jedilni servis iz meissenskega porcelana iz prve polovice 19. stoletja, Salon prednikov z galerijo slikarskih portretov družine Sartorio, Paolinin salon v slogu Ludvika XVI., Glasbena soba z neoklasičnimi freskami, Rožnati salon v slogu Louisa XV. in spalnica, v kateri je 1918 prespal Emanuele Filiberto, vojvoda d'Aosta. Ogled se zaključuje s tremi prostori, ki so posvečeni zbirki Rusconi-Opuich. Zbirko je leta 1975 podaril eden od potomcev družinske veje Fontana in vsebuje veliko število slik, risb, ikon, kipov, grafik, pahljač, tkanin, draguljev,

arheoloških najdb, kositrnih predmetov, majolik, porcelana, stekla in pohištva iz časov od antike do devetnajstega stoletja, in s prostorom, ki gosti triptih svete Klare, edini tržaški primer ek izjemnega beneškega slikarstva iz prve polovice 14. stoletja. Prostori v drugem nadstropju so namenjeni začasnim in stalnim razstavam: v dveh od njih so shranjene in izmenično razstavljene risbe Giambattiste Tiepola. Na podstrešju je uredjen Likovni kabinet z risbami in grafikami Mestnih muzejev zgodovine in umetnosti. V zunanjih prostorih vile so na ogled še drugi pomembni umetniški sklopi: v pritličju sta gipsoteka-gliptoteka, v kateri je več kot 500 pričevanj iz 19. in 20. stoletja na temo razvoja kiparstva v Trstu od Canove do Marcella Mascherinija, in galerija slik »Laura Ruaro Loseri«, kjer so shranjena likovna dela Mestnih muzejev zgodovine in umetnosti (ogled je možen po dogovoru in ob posebnih odprtjih); v kleti je razstavljena italijanska keramika iz obdobja od srednjega veka do 19. stoletja in tržaška keramika iz 18. stoletja, last Mestnega muzeja zgodovine in umetnost, ter spominska razstava »Giorgio Costantinides« z obsežno zbirko dragocenega nakita in drobnih okraskov, predmetov iz keramike, stekla in srebra, ki jo je med leti 2001 in 2015 uredila Fulvia Costantinides. Obisk muzeja zaključuje majhen angleški vrt z vijugasto speljanimi stezami, med katerimi so urejene okrasne gredice in trata nepravilnih oblik, visoka drevesa in beneški kipi iz 18. stoletja.

